

Ukraine. Special attention is paid to the analysis of the provisions of the standard form of the Study Agreement, which is concluded at the stage of submitting documents to a institution of higher education. It is claimed that the relationship between the institution of higher education and the student should be regulated by the Agreement on the provision of educational services.

Keywords: educational service, teaching, agreement on the provision of educational services, institution of higher education, student of higher education.

Гришко У.П.

ЗАКОНОДАВСТВО ЄС У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

УДК 347.4

Політика Європейського Союзу (ЄС) у сфері захисту прав споживачів почала свій розвиток в рамках спільного ринку майже одночасно зі створенням Європейського економічного співтовариства. Розширення споживчих можливостей та ефективний захист прав та економічних інтересів є головними цілями правової політики ЄС. На внутрішньому ринку ЄС товари можна вільно продавати через кордони. Це забезпечує споживачам більший вибір продуктів, але це також впливає на формування законодавчого забезпечення ЄС на додаток до національних норм. Законодавство ЄС у сфері захисту прав споживачів впроваджує чесну конкуренцію, при цьому усі виробники знаходяться в рівних умовах, оскільки вони повинні дотримуватися однакових зобов'язань щодо безпеки продукції, де б вони не були. Це означає, що жодна компанія чи країна не може отримати несправедливу перевагу, виробляючи дешевшу або менш безпечну продукцію.

Окремі аспекти дослідження особливостей правового регулювання захисту прав споживачів та споживчої політики в ЄС здійснювали С.В.Вишновецька, І. Колісникова, М. М. Микієвич, О.П. Письменна, Л. М. Саванець, Л. А. Траченко, Р. Ханік-Посполітак, О.Ю.Черняк, І. М. Яворська. Однак, ґрунтовному аналізу оновлених Директив ЄС у сфері захисту прав споживачів особлива увага не приділялася.

Таким чином, враховуючи особливу актуальність споживчої політики у ЄС, метою дослідження передбачено розкрити основ-

ні засади нормативно- правового регулювання захисту прав споживачів у ЄС.

Директиви ЄС є досить фрагментарними структурами, які присвячені регулюванню окремих прав споживачів. Директиви ЄС містять мінімальні стандартні функції в окремих сферах, особливо тих, що стосуються внутрішнього ринку. Держави-члени ЄС мають право виходити за рамки стандартів, викладених у Директиві про захист прав споживачів [1], за умови, якщо такі стандарти не обмежують прав споживачів. У результаті вищесказаного країни-члени ЄС створили системи захисту споживачів, які суттєво відрізняються одна від одної. Наприклад, існують значні відмінності в законах, які регулюють комерційну діяльність компаній, орієнтованих на кінцевих споживачів, спричинені нормативними актами окремих країн, відмінностями в загальних принципах або різною юридичною практикою.

Так, Директива про захист прав споживачів [2] визначає споживачам рівні права в ЄС. Положення цього документу координуються та гармонізують національні правила захисту прав споживачів. Наприклад, інформація, яку споживачеві повинні надати перед покупкою товарів, послуг або цифрового контенту, а також право скасувати онлайн-покупки, де б вони не уклали договір купівлі- продажу в ЄС. Ця директива застосовується до всіх договорів, укладених між «споживачем» і «продавцем». Держави-члени не можуть відступати від директиви, встановлюючи більш-менш суворі положення, якщо сама директива не передбачає конкретних можливостей для відхилення від її правил.

Директивою передбачено, що споживач має бути зобов'язаний повернути товар не пізніше ніж через 14-ти днів після повідомлення продавця про своє рішення відмовитися від договору. У ситуаціях, коли продавець або споживач не виконує зобов'язань, пов'язаних із здійсненням права на відмову, повинні застосовуватися штрафні санкції, передбачені національним законодавством відповідно до цієї директиви, а також положення договірного права [2]. До директиви було внесено зміни Директивою (ЄС) 2019/2161 (англ. *Directive (EU) 2019/2161 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 amending*

Council Directive 93/13/EEC and Directives 98/6/EC, 2005/29/EC and 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council as regards the better enforcement and modernisation of Union consumer protection rules) від 27 листопада 2019 року [3] щодо покращення виконання та модернізації правил захисту прав споживачів ЄС.

Відповідно до правил директиви [2] дистанційна торгівля – це купівля товарів або послуг в Інтернеті, по телефону, поштою або в домашнього продавця. Цей вид договору не передбачає укладення прямого договору і не дозволяє перевірити товар перед покупкою. Це забезпечує додатковий захист відповідно до CRD (Consumer Rights Directive).

Також згідно CRD передбачається:

- 1) право на отримання вичерпної інформації перед покупкою;
- 2) право на відшкодування протягом 14-ти днів після скасування покупки;
- 3) право на доставку товару протягом 30-ти днів (якщо інші умови не були узгоджені з продавцем);
- 4) перш ніж продавець зможе застосувати додаткові витрати, потрібно надати чітку згоду (наприклад, поставити прапорець для згоди);
- 5) деякі типи платежів, як-от кредитні картки, можуть не стягувати комісії.

Поряд з тим, варто зазначити, що Європейська Комісія прийняла чотири повідомлення, що містять вказівки щодо застосування наступних Директив ЄС для споживачів:

1. Директива про недобросовісну комерційну практику (англ. *Commission Notice – Guidance on the interpretation and application of Directive 2005/29/EC of the European Parliament and of the Council concerning unfair business-to-consumer commercial practices in the internal market*) [4].

Мета цієї директиви полягає в тому, щоб підвищити довіру споживачів і полегшити представникам бізнесу, особливо малим і середнім підприємствам, здійснення транскордонних операцій. Цим документом закладено регулювати недобросовісну комерційну практику, яка має місце до, під час і після транзакції між бізнесом і споживачем.

Приклади недобросовісної ділової практики включають надання неправдивої інформації споживачам і агресивні маркетингові методи, які впливають на вибір споживачів.

2. Директива про зазначення ціни (стаття 6а) (англ. *Commission Notice Guidance on the interpretation and application of Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council on consumer rights*) [5]. Основною метою директиви є забезпечення відображення продажних цін і цін за одиницю для всіх продуктів, які пропонують споживачам дистриб'ютори. Це полегшує споживачам порівняння цін. Ціна продажу має бути чіткою, легко ідентифікованою та розбірливою.

3. Директива про несправедливі умови контракту (англ. *Commission Notice – Guidance on the interpretation and application of Article 6a of Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers*) [6].

Ця директива передбачає захист споживачів від несправедливих стандартних умов, нав'язаних продавцями. Це стосується всіх типів договорів про купівлю товарів і послуг, таких як онлайн-або офлайн-покупки споживчих товарів, членство в спортзалі, контракти на фінансові послуги, такі як позики тощо.

Стандартні умови сприяють комерційним операціям і служать для встановлення прав і обов'язків сторін за конкретним контрактом. Проте продавці та постачальники мають значну перевагу перед споживачами, визначаючи умови договору заздалегідь без індивідуальних переговорів. Держави-члени ЄС повинні забезпечити дотримання цих прав і наявність ефективних заходів у національному законодавстві для запобігання подальшому використанню несправедливих умов контракту.

Варто наголосити, що 12 грудня 2017 року Європейським Парламентом прийнято Регламент (ЄС) 2017/2394 (англ. *Regulation (EU) 2017/2394 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws and repealing Regulation (EC) No 2006/2004*) [7] про співпрацю між національними органами, відповідальними за виконання

законодавства про захист прав споживачів, з метою підвищення ефективності правил і процедур співпраці між національними органами, відповідальними за виконання законодавства про захист прав споживачів.

Відповідно до положень цього регламенту споживачі також повинні бути захищені від порушень, охоплених цією нормою, які вже припинилися, але шкідливі наслідки яких можуть тривати. Компетентний орган може розслідувати такі порушення та видавати розпорядження про припинення порушень або заборону майбутніх заборон, щоб запобігти їх повторенню, таким чином забезпечуючи мінімум, необхідний для забезпечення високого рівня захисту споживачів.

Особливо в цифровому середовищі компетентні органи повинні мати можливість швидко та ефективно припинити порушення, які охоплюються цим регламентом. Це особливо стосується випадків, коли продавець, який продає товари чи послуги, приховує свою особу або подорожує в межах Європейського Союзу чи до третьої країни, щоб уникнути примусового виконання. Якщо існує ризик завдати серйозної шкоди колективним інтересам споживачів, то компетентні органи можуть, відповідно до національного законодавства, видалити вміст з онлайн-інтерфейсів, а для цього вони повинні мати можливість вжити тимчасових заходів. Тимчасовий захід не повинен перевищувати обсягу, необхідного для досягнення його мети. Крім того, компетентні органи мають повноваження наказувати, щоб споживачі відображали чіткі попередження під час доступу до онлайн-інтерфейсів, або видаляли цифровий вміст, якщо немає інших ефективних засобів стримування незаконної діяльності. Такі заходи не повинні перевищувати заходів, необхідних для досягнення мети припинення або заборони порушення, передбаченого цим регламентом.

Також споживачі повинні мати право на компенсацію збитків, завданих порушеннями, передбаченими цим регламентом. У деяких випадках компетентний орган, за ініціативою продавця, має повноваження вимагати від продавця додаткових заходів для виправлення ситуації на користь споживачів, які постраждали від ймовірного порушення, охопленого цим правилом, або, у від-

повідних випадках, торговець повинен надати відповідні засоби правового захисту споживачам, які постраждали від цього порушення. Компетентний органі має сприяти усуненню негативних наслідків для споживачів, викликаних транскордонними порушеннями. Засоби правового захисту від таких порушень включають, але не обмежуються ремонтом, заміною, зниженням ціни, розірванням або поверненням ціни, сплаченої за товари чи послуги. Компетентний орган відповідними засобами інформує споживачів, які стверджують, що їм було завдано шкоди внаслідок порушення, охопленого цим регламентом, про те, як отримати компенсацію згідно з національним законодавством.

25 листопада 2020 року Європейський Парламент ухвалив Директиву (ЄС) 2020/1828 про представницькі позови для захисту колективних інтересів споживачів (англ. *Directive (EU) 2020/1828 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2020 on representative actions for the protection of the collective interests of consumers and repealing Directive 2009/22/EC*) [8].

Ця директива має на меті сприяти досягненню високого рівня захисту споживачів, дозволяючи кваліфікованим організаціям, які представляють колективні інтереси споживачів, подавати представницькі позови щодо судових заборон і заходів відшкодування проти торговців, які порушують положення права ЄС. Ці кваліфіковані організації повинні мати можливість вимагати припинення або заборони такої порушної поведінки та вимагати відшкодування, якщо це доцільно та доступно відповідно до законодавства ЄС або національного законодавства кожної країни-члена, наприклад, компенсації, ремонту або зниження ціни. Сфера застосування цієї директиви повинна відображати останні зміни у сфері захисту прав споживачів. Оскільки споживачі зараз працюють на більш широкому та оцифрованому ринку, тому досягнення високого рівня захисту споживачів вимагає, щоб такі сфери, як захист даних, фінансові послуги, подорожі та туризм, енергетика та телекомунікації, охоплювалися цією директивою. Оскільки споживчий попит на фінансові та інвестиційні послуги зростає, важливо покращити дотримання законодавства про захист прав споживачів у цих сферах.

Доцільно відзначити, що ця директива не повинна замінювати існуючі національні процесуальні механізми для захисту колективних або індивідуальних інтересів споживачів. Беручи до уваги їхні правові традиції, державам-членам слід залишити на розсуд розробку процесуального механізму для представницьких позовів, що вимагається цією директивою, як частину існуючого або як Директиви про права споживачів частину нового процесуального механізму для колективних судових заборон або відшкодування.

Протягом кількох років споживча політика ЄС переглядалася, щоб краще реагувати на зростання конкуренції у світовій економіці та враховувати потреби з метою ефективного захисту інтересів споживачів, особливо в транскордонній торгівлі. З цією метою Рада ЄС і Парламент ЄС прийняли споживчі програми, спрямовані на досягнення наступних цілей:

- забезпечити високий рівень захисту прав споживачів, насамперед за рахунок покращення інформування споживачів, покращення консультування та кращого вираження інтересів споживачів;

- забезпечити захист прав споживачів, зокрема шляхом розвитку співпраці між органами влади та організаціями, відповідальними за практичне виконання законодавства про захист прав споживачів, інформування, навчання та вирішення спорів щодо скарг споживачів.

Стаття 38 Хартії основоположних прав Європейського Союзу (англ. *Charter of Fundamental Rights of the European Union 2012/C 326/02*) [9] також присвячена захисту прав споживачів. Зазначається, що політика ЄС повинна забезпечувати високий рівень захисту споживачів. Захист прав споживачів визнається одним із законних інтересів усього ЄС і повинен бути гарантований на одному з найвищих рівнів захисту. Сьогодні Хартія основоположних прав ЄС є частиною Договору про функціонування ЄС і, таким чином, також гарантує захист прав її громадян ЄС як споживачів послуг.

Відповідно до законодавства ЄС про захист прав споживачів, споживачам надаються такі права:

- 1) право на правдиву рекламу;
- 2) право на відремонтування або заміну несправних виробів;
- 3) право укласти договір без несправедливих умов;
- 4) право повернути більшість товарів, придбаних онлайн, протягом 14 днів;
- 5) право на доступ до товарів і послуг на тих самих умовах, що й місцеві клієнти;
- 6) право на безкоштовну підтримку від Європейських споживчих центрів щодо будь-яких проблем із продавцями з ЄС[9].

З 1 січня 2022 року Директиву про продаж товарів і відповідні гарантії (англ. *Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees*) [10] було замінено на:

1. Директиву (ЄС) 2019/770 про контракти на постачання цифрового контенту та послуг (Директива про цифровий контент) (англ. *Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services*) [12].

Ця директива встановлює загальні правила щодо конкретних вимог до контрактів між продавцями та споживачами щодо постачання цифрового контенту або цифрових послуг. З цією метою застосовні правила щодо відповідності цифрового вмісту чи цифрових послуг договору, засоби правового захисту у разі такої невідповідності або невиконання умов, а також способи використання цих засобів правового захисту, а також застосовні правила щодо внесення змін до контракту. Цифровий контент або цифрові послуги мають бути ідеально гармонізовані. Повністю узгоджені правила щодо кількох ключових елементів договірної права споживачів полегшать підприємствам, особливо малим і середнім підприємствам, пропонувати свою продукцію в інших державах-членах. Споживачі отримають вигоду від вищого рівня захисту споживачів і покращених переваг завдяки повній гармонізації основних правил. У рамках цієї директиви державам-членам забороняється встановлювати подальші формальні або суттєві вимоги. Наприклад, держави-члени не повинні встановлювати правила щодо передачі тягаря доведення або щодо зобов'язання

споживачів повідомляти торговців про невідповідність протягом певного періоду часу, відмінного від передбаченого цією Директивою.

2. Директива ЄС щодо договорів купівлі-продажу товарів 2019/771/ЄС (Директива про продаж товарів) (англ. *Directive (EU) 2019/771 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the sale of goods, amending Regulation (EU) 2017/2394 and Directive 2009/22/EC, and repealing Directive 1999/44/EC*) [13].

Метою цієї Директиви є забезпечення високого рівня захисту споживачів шляхом встановлення спільних правил щодо конкретних вимог договорів купівлі-продажу, укладених між продавцями та споживачами, зокрема правил щодо відповідності товарів контрактам, одночасно сприяючи належному функціонуванню внутрішнього ринку.

Що стосується онлайн-покупок, то онлайн-покупці ЄС користуються широким спектром прав відповідно до законодавства ЄС про захист прав споживачів, зокрема правом зміни умов договору після здійснення покупки. Ці правила стосуються не тільки покупок в Інтернеті, але й замовлень по телефону та електронною поштою [14].

Треба відзначити, що у ЄС виділяють такі основні права споживачів за договором купівлі-продажу в Інтернеті:

1. Правовідмовитися від договору купівлі-продажу. Зокрема, протягом 14 днів договір можна розірвати, а товар повернути продавцю. При цьому не потрібно вказувати причину, але доцільно звернути увагу на те, що за повернення товару може стягуватися певна сума витрат. Також слід звернути увагу на те, що на деякі товари не поширюється період його повернення протягом 14-и днів. Наприклад, бронювання готелів, оренда автомобілів, екскурсійні квитки та інші послуги дозвілля (якщо договір охоплює конкретні дати або періоди виконання) спеціально виключаються.

Випадки, неможливості відмови від договору купівлі-продажу та повернення товару протягом 14 днів можуть стосуватися ситуацій, якщо:

- продукти, виготовлені за специфікаціями клієнта або є чітко персоналізовані;

- аудіо- чи відеозаписи, відкриті споживачем, наприклад DVD-диски, незапечатані інсталяційні компакт-диски програмного забезпечення або комп'ютерне програмне забезпечення;

- послуги, надання яких є розпочатим за згодою споживача та тривають до 14-ть робочих днів;

- продукти, що швидко псуються або прострочені;

- ігри та лотереї;

- товари або послуги, ціни на які залежать від коливань на фінансових ринках і знаходяться поза контролем постачальника.

Якщо споживач використовує своє право на відмову, то продавець має 14-ь днів для повернення коштів.

2. Право на доступну інформацію. Інтернет-продавці з ЄС зобов'язані надати детальну інформацію, таку як контактні дані, ключові характеристики товару чи послуги, а також загальну вартість товару чи послуги, включаючи всі податки та витрати на доставку.

Перш ніж укласти будь-який контракт, продавці повинні чітко надати таку конкретну інформацію: назва та адреса постачальника; основні характеристики продуктів і послуг; як доставляються продукти або надаються послуги; наявність права на анулювання; мінімальний термін договору; на який термін можна укласти контракт за цих умов; витрати на зв'язок між сторонами, коли базова плата перевищена; як розірвати договір; можливе гарантійне та післягарантійне обслуговування; умови розірвання договору, якщо договір укладено на невизначений термін або на строк більше одного року.

3. Право на відшкодування за затримку або не доставку товару. Покупки повинні бути доставлені протягом 30-ти днів, якщо інше не погоджено з продавцем. Якщо продавець не доставить покупку протягом узгодженого періоду, то споживач може вимагати доставки товару у інший час. Якщо товар не може бути доставлений протягом додаткового терміну, споживач має право розірвати договір.

Також споживач може відмовитися від договору після закінчення 30-денного терміну. Це стосується випадків, коли під час укладення договору споживач повідомив продавця про важливість доставки до зазначеної дати. Споживач також має право відмовитися від договору, якщо продавець прямо заявляє, що він не може або не буде доставити товар. У разі розірвання договору продавець зобов'язаний повернути споживачеві будь-яку суму, сплачену за договором. Це відшкодування має бути надано протягом 14-ти днів.

4. Право на відшкодування шкоди за дефектний товар. Якщо продукція, придбана в Інтернеті, виявиться дефектною або не відповідає рекламі, то споживач має такі ж законні права, як і в разі покупки безпосередньо в магазині. Згідно з правилами ЄС, дефекти, які стають очевидними протягом шести місяців після доставки товару, вважаються такими, що існували на момент доставки. Продавець може спочатку запропонувати споживачу ремонт або заміну, але якщо це неможливо, то споживач може розірвати договір і вимагати повного відшкодування. Так, повернення коштів має бути здійснено протягом 30-ти днів.

Продавець несе відповідальність перед споживачем за дефекти, які стали очевидними протягом двох років з моменту купівлі, але якщо дефект виникає після закінчення його початкового періоду в шість місяців, споживач несе відповідальність за дефект.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що політика ЄС у сфері захисту прав споживачів хоча і є частковою гармонізацією, але має комплексний характер. Таким чином, акти вторинного законодавства ЄС у сфері захисту прав споживачів охоплюють широкий спектр питань, таких як:

- гармонізовані вимоги до виробників продукції та постачальників послуг;
- вимоги до захисту прав споживачів на етапі придбання продукції та отримання послуг;
- положення про захист прав споживачів у разі їх порушення;
- заходи, які повинні бути вжиті державами-членами у разі виявлення небезпек, несприятливого впливу продукції на навколишнє середовище та безпеку споживачів.

1. *Договір про заснування Європейської Спільноти: Міжнародний документ від 25.03.1957. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text*
2. *Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on consumer rights, amending Council Directive 93/13/EEC and Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 85/577/EEC and Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>*
3. *Directive (EU) 2019/2161 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 amending Council Directive 93/13/EEC and Directives 98/6/EC, 2005/29/EC and 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council as regards the better enforcement and modernisation of Union consumer protection rules. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/2161/oj>*
4. *Commission Notice – Guidance on the interpretation and application of Directive 2005/29/EC of the European Parliament and of the Council concerning unfair business-to-consumer commercial practices in the internal market. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC1229%2805%29&qid=1640961745514>*
5. *Commission Notice Guidance on the interpretation and application of Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council on consumer rights. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC1229%2804%29&qid=1640961745514>*
6. *Commission Notice – Guidance on the interpretation and application of Article 6a of Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers*
7. *Regulation (EU) 2017/2394 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws and repealing Regulation (EC) No 2006/2004. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj>*
8. *Directive (EU) 2020/1828 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2020 on representative actions for the protection of the collective interests of consumers and repealing Directive 2009/22/EC. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2020.409.01.0001.01.ENG*

9. *Charter of Fundamental Rights of the European Union 2012/C 326/02.* URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>
10. *Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees.* URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:31999L0044>
11. *Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees.* URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:31999L0044>
12. *Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services.* URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019L0770>
13. *Directive (EU) 2019/771 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the sale of goods, amending Regulation (EU) 2017/2394 and Directive 2009/22/EC, and repealing Directive 1999/44/EC.* URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.136.01.0028.01.ENG&toc=OJ:L:2019:136:TOC
14. *Your Consumer Rights When Shopping Online.* URL: <https://www.eccireland.ie/shopping-online-consumer-rights/>

Гришко У.П. Законодавство ЄС у сфері захисту прав споживачів.

У дослідженні розкрито основні аспекти законодавчого захисту прав споживачів ЄС. Визначено, що захист прав споживачів в ЄС займає важливе місце в забезпеченні пріоритету прав і свобод людини в країнах, що входять до цього співтовариства. В рамках забезпечення захисту прав споживачів за всю історію цього процесу було прийнято ряд директив, зокрема: Директива про захист прав споживачів, яку було видозмінено Директивою (ЄС) 2019/2161, Директива про недобросовісну комерційну практику, Директива про зазначення ціни (стаття 6а), Директива про несправедливі умови контракту, Директива (ЄС) 2020/1828 про представницькі позови для захисту колективних інтересів споживачів, Директива щодо певних аспектів продажу споживчих товарів і відповідних гарантій, яку замінено на Директиву (ЄС) 2019/770 про контракти на постачання цифрового контенту та послуг, Директива ЄС щодо договорів купівлі-продажу товарів 2019/771/ЄС (Директива про продаж товарів). Визначено, що 12 грудня 2017 року Європейським Парламентом прийнято Регламент (ЄС) 2017/2394 про співпрацю між національними органами, відповідальними за виконання законодавства про захист прав споживачів, з метою підвищення ефективності правил і процедур співпраці між національними органами, відповідальними за виконан-

ня законодавства про захист прав споживачів. Встановлено, що стаття 38 Хартії основоположних прав Європейського Союзу також присвячена захисту прав споживачів, в якій зазначається, що політика ЄС повинна забезпечувати високий рівень захисту споживачів.

Ключові слова: права споживачів, захист, директива, Європейський Союз, договір купівлі- продаж, договір про надання послуг.

Hryshko U.P. EU legislation in the field of consumer rights protection.

The research reveals the main aspects of the legislative protection of EU consumer rights. It was determined that the protection of consumer rights in the EU occupies an important place in ensuring the priority of human rights and freedoms in the countries that are part of this community. In order to ensure the protection of consumer rights for all history of this process, a number of directives have been adopted, in particular: the Consumer Protection Directive, which was amended by Directive (EU) 2019/2161, the Unfair Commercial Practices Directive, the Price Marking Directive (Article 6a), Unfair Contract Terms Directive, Directive (EU) 2020/1828 on representative actions for the protection of the collective interests of consumers, Directive on certain aspects of the sale of consumer goods and related guarantees, replaced by Directive (EU) 2019/770 on contracts for the supply of digital content and services, EU Directive on sales contracts 2019/771/EU (Sale of Goods Directive). It was determined that on December 12, 2017, the European Parliament adopted Regulation (EU) 2017/2394 on cooperation between national bodies responsible for the implementation of legislation on the protection of consumer rights, with the aim of increasing the effectiveness of the rules and procedures of cooperation between national bodies responsible for the implementation of legislation on the protection of consumer rights consumer rights. It has been established that Article 38 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union is also devoted to the protection of consumer rights, which states that EU policy should ensure a high level of consumer protection.

Keywords: consumer rights, protection, directive, European Union, sales contract, service contract.

Зозуляк О.І.

СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ СТОРІН ДОГОВІРНИХ ПРАВОВІДНОСИН : ТЕОРЕТИЧНІТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

УДК 347.51

Побудова вітчизняного цивільного законодавства за пандектною системою шляхом виокремлення загальної та особливої частин обумовлює правильне застосування у судовій практиці загальних та спеціальних положень Кодексу, якими регламенту-